

SOTE-ALAN YRITTÄJYYDESTÄ

OLE HYVÄ!

Tietoa sosiaali- ja terveyshuoltoalan yrittäjälle, asiakkaalle ja yritysneuvojalle.

Oppaan käyttäjälle

Tämä opas sisältää perustietoa yksityisistä sosiaali- ja terveysalan palveluista:

- hyvinvointialan yrittäjille
- asiakkaille
- yritysneuvojille
- kuntien asiantuntijoille

Oppaaseen on koottu tavanomaiset alan toimijoita koskevat vaatimukset sekä perustietoa sosiaali- ja terveydenhuoltoalan yrittäjyydestä. Tiedot on koottu viranomaislähteistä ja alueen kuntien Internet-sivuilta marraskuussa 2014 (lähdeluettelo luvussa 6). Tiedot päivitetään mahdollisuuksien mukaan.

Oppaan PDF-versio sisältää linkkejä asianomaisille sivustoille. Lisäksi oppaan loppuun on koottu linkkiluettelo keskeisiin ilmoitus- ja hakulomakkeisiin, sähköisiin asiointi- ja neuvontapalveluihin sekä lainsäädäntöön.

Ajantasaisimman lainsäädännön löydät osoitteesta www.finlex.fi ja paikkakuntakohtaiset alueen yrityksille neuvontapalveluja tarjoavan Posintra Oy:n Internet-sivuilta osoitteesta www.posintra.fi.

1 SOTE-ALAN YRITTÄJYYDEN ERITYISPIIRTEET

1.1 ILMOITUSVELVOLLISUUS JA LUVANVARAISUUS	5
Luvanvarainen toiminta	6
Kirjalliset ilmoitukset	8
1.2 LUPA- JA REKISTERÖINTIMAKSUT	9
1.3 OMAVALVONTASUUNNITELMA	10
1.4 AMMATILLISET PÄTEVYYSVAATIMUKSET	10
1.5 TOIMINNAN JA LAADUN VALVONTA	11
Toimintakertomus	11
Viranomaisen suorittama muu valvonta	12
1.6 ARVONLISÄVEROTTOMUUS	12
Yksityisten sosiaalipalvelujen arvonlisäverottomuus	13
Yksityisten terveydenhuoltopalvelujen arvonlisäverottomuus	13
Hyvä tietää	14
1.7 KOTITALOUSVÄHENNYS	14

2 PALVELUNTUOTTAJAKSI KUNNALLE

2.1 JULKISET HANKINNAT	16
Kilpailutusprosessi	16
Tarjouspyynnön julkaisukanavat	17
Hankintaohjeita	19
2.2 PALVELUSETELI	20
Palvelusetelituottajaksi kuntaan	20
Palveluseteliasiakkaaksi	21
Palvelusetelimaksut	22
2.3 PALVELUSETELI ALUEEN KUNNISSA	23
Hyvä tietää	24

3 NEUVONTAPALVELUT JA SÄHKÖINEN ASIOINTI

3.1 YLEISET NEUVONTAPALVELUT YRITYKSILLE	25
Posintra Oy	25
Uudenmaan TE-toimisto	26

3.2 MUITA PALVELUITA YRITTÄJÄLLE	26
Yrittäjäyyskoulutus	26
Starttiraha	26
Yrittäjäkumppanin tai jatkajan haku	27
Yrittäjän tietopalvelu	27
Yritys-Suomi ja Oma Yritys-Suomi	27
3.3 ASIANTUNTIJA- JA ASIOINTIPALVELUT KUNNISSA	27

4 REKISTERIT JA ASIOINTIPALVELUT

4.1 REKISTERIT	29
Valveri-rekisteri	29
Terhikki-rekisteri	29
Kuntien rekisterit ja asiantuntijapalvelut	29
4.2 SÄHKÖISET ASIOINTIPALVELUT	30
JulkiTerhikki-tietopalvelu	30
Yksityisten sosiaali- ja terveystalvelujen antajien asiointipalvelu	30

5 LOMAKKEET JA HAKUOHJEET

5.1 LUVAT JA ILMOITUKSET	31
Yksityinen sosiaalihuolto	31
Yksityinen terveydenhuolto	31
Lupa- ja ilmoitusmaksut	31
Starttiraha	32
5.2 OMAVALVONTASUUNNITELMA	32
Lomakepohjia ja malleja	32
Ohjeita	32
5.3 JULKISET HANKINNAT	32
5.4 PALVELUSETELI	32
5.5 REKISTERIT JA ASIOINTIPALVELUT	32

6 LAINSÄÄDÄNTÖ JA MUITA MÄÄRÄYKSIÄ

6.1 LAIT	33
6.2 ASETUKSET	34
6.3 MUITA OHJEITA JA MÄÄRÄYKSIÄ	34

1 SOTE-ALAN YRITTÄJYYDEN ERITYISPIIRTEET

Tavanomaisesti hyvinvointialan palveluntuottaja on yritys, yhdistys tai säätiö, joka tarjoaa kunnille, muille yritysille tai yksityisille asiakkaille

- yksityisiä sosiaalipalveluja tai yksityisiä sosiaalihuollon tukipalveluja
- yksityisiä terveydenhuollon palveluja
- muita hyvinvointialan palveluja

Yleisimpiä yksityisiä sosiaalipalveluja ovat

- palveluasuminen ja kotipalvelut
- lasten ja nuorten laitos- ja perhehoito
- lasten päivähoito
- Myös kotiin tuotettavat tukipalvelut (esimerkiksi siivous ja kotiapu) ovat yksityisiä sosiaalipalveluja

Yleisimpiä yksityisiä terveydenhuoltopalveluita ovat

- lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut
- sairaankuljetuspalvelut
- kotisairaanhoido, terapiapalvelut ja kuntoutus
- fysioterapeuttinen toiminta, koulutetun hierojan antama hieronta
- työterveyshuolto
- laboratoriot toiminta, radiologinen toiminta, terveydentilan tai sairauden toteamiseksi taikka hoidon määrittämiseksi tehtävät tutkimukset ja toimenpiteet

Lisäksi on laaja kirjo muita yksityisiä hyvinvointipalveluita tarjoavia yrityksiä kuntosaleista kauneudenhoitoloihin ja kampaamoihin.

Yksityiset sosiaali- ja terveyspalvelut voivat täydentää kunnallisia palveluja tai tarjota niille vaihtoehtoja.

1.1 ILMOITUSVELVOLLISUUS JA LUVANVARAISUUS

Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan yksityisten palveluntuottajien on tehtävä kirjallinen ilmoitus tai haettava siihen lupa ennen toiminnan aloittamista. Lisäksi yksityisiä sosiaali- ja terveyspalveluja koskevat erityiset ammatilliset ja laadulliset vaatimukset. Alan toimintaa säädelläänkin useilla laeilla ja asetuksilla ja toimintaa alalla valvotaan monin tavoin.

Sosiaali- ja terveysalan tärkeimmät lupa- ja valvontaviranomaiset ovat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira, aluehallintovirasto (AVI) ja kunta, jossa palveluja tuotetaan.

- Valviralla on valtakunnallinen koordinaatiovastuu sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnassa. Valviran Internet-sivuilla www.valvira.fi on runsaasti tietoa yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajille tai sellaisiksi aikoville.

- Aluehallintovirastoilla (AVI) on pääasiallinen vastuu palvelujen valvonnasta omalla alueellaan. AVIn sivuilta www.avi.fi löytyy perustiedot yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamiselle säädetyistä lupaehdoista, valvonnasta ja muista toiminnalle asetetuista vaatimuksista.
- Kunnassa yksityisten palveluiden valvonnasta vastaa sosiaali- ja terveystoimi tai muu vastaava toimielin. Yksityiskohtaisemmat tiedot paikallisesta valvonnasta ja ilmoitusmenetelyistä löytyvät kunkin kunnan omilta Internet-sivuilta.

Luvanvarainen toiminta

Lupasäädökset ja luvan saamisen edellytykset vaihtelevat sen mukaan, millaista yksityistä sosiaalipalvelua tai yksityistä terveydenhuoltopalvelua tarjotaan.

Ympäri vuorokautisten sosiaalihuollon palveluiden tuottaminen on aina luvanvaraista. Myös tilapäiset ja lyhytaikaiset ympärivuorokautiset palvelut edellyttävät luvan hakemista.

- Luvanvaraisia sosiaalihuollon palveluita ovat mm. vanhusten, mielenterveyskuntoutujien ja vammaisten henkilöiden ympärivuorokautiset asumispalvelut sekä lastensuojelun ja sijaishuollon palvelut.
- Mikäli yksityisiä sosiaalipalveluja annetaan yksityisinä sosiaalihuoltopalveluina, niiden on perustuttava sopimukseen tai kunnan tekemään hallintopäätökseen. Lisäksi on laadittava lainmukainen palvelu-, hoito-, huolto- tai kuntoutussuunnitelma, josta ilmenee mitä palveluja tarjotaan, asiakkaan toimintakyky, palvelujen ja hoidon tarve ja tavoitteet, toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi sekä tarpeen vaatiessa myös hoito-ohjeet.
- Vastuu suunnitelman laatimisesta kuuluu kunnan sosiaaliviranomaiselle silloin, kun yksityisiä sosiaali-huoltopalveluja annetaan kunnan päätöksen perusteella. Mikäli asiakas hankkii palvelut suoraan yksityiseltä palvelun tarjoajalta kirjalliseen sopimukseen perustuen, tällöin suunnitelman laatiminen on palvelun tarjoajan vastuulla.

Myös yksityisten terveydenhuollon palvelujen tuottamiseen tarvitaan lupa.

Yksityisillä terveydenhuollon palveluilla tarkoitetaan sellaisia terveyden- ja sairaanhoidon palveluja, jotka kuuluvat koululääketieteen piiriin sekä perustuvat yleisesti hyväksytyyn ja kokemusperäiseen lääketieteelliseen hoitoon. Palvelutoiminnan on oltava lääketieteellisesti asianmukaista ja siinä tulee ottaa huomioon potilasturvallisuus.

Yksityisen terveydenhuollon yksikölle voidaan myöntää lupa, jos tuotettava palvelu on terveyden- tai sairaanhoitoa, palvelua tuottavat terveydenhuollon koulutuksen saaneet henkilöt, palvelua tuotetaan suoraan asiakkaille ja että palvelua tuotetaan Suomessa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos palveluja annetaan itsenäisenä ammatinharjoittajana, tai jos työnantaja järjestää itse työterveyshuollon lakisääteiset palvelut.

Luvan hakeminen

Lupaa haetaan oman alueen aluehallintovirastolta (Etelä-Suomen AVI). Valtakunnallista toimintaa varten perustamislupaa haetaan Valvirasta. Apteekeille toimiluvan myöntää lääkealan turvallisuus- ja kehittämis-keskus Fimea. Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin lupa on myönnetty.

Lupahakemuksessa ilmoitetaan perustiedot palvelujen tuottajasta ja vastuuhenkilöstä sekä tiedot muun henkilöstön määrästä ja koulutuksesta. Lupaa on haettava kaikille niille toimintayksiköille, joissa palvelua tarjotaan.

Hakemukseen merkitään kaikki ne tarjottavat palvelut ja niiden tuottamistapa, joille lupaa haetaan. Myös tiedot asiakaspaikkojen lukumäärästä sekä tiedot asiakasasiakirjojen säilyttämisestä ja perustiedot asiakasrekisterinpidon periaatteista on kirjattava. Lisäksi hakemuksessa ilmoitetaan tiedot rekisteröitymisestä ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä toiminnan suunniteltu aloittamispäivä. Hakemuksessa ilmoitetaan myös kaikki muut palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden arvioimiseksi tarvittavat muut tiedot.

Ajantasaiset tiedot lupahakemuksen yksityiskohtaisista sisällöistä ja vaadittavista liitteistä löytyvät lupaviranomaisten sivuilta sekä Yrityssuomi.fi -palvelusta:

- Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottamiseen liittyvät lomakkeet löytyvät Yrityssuomi -palvelusta ja yksityisen sosiaalihuollon luvat Valviran sivuilta. Valviran sivulta löytyy myös tulostettava hakuohje ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja tarjoaville.
- Yksityisen terveydenhuoltoalan lupahakemuksen asiakirjat ja muut yksityiskohtaiset tiedot luvan saamisen edellytyksistä löydät aluehallintoviraston sivuilta www.avi.fi. Sivustolta löydät myös tulostettavat lupahakemukset ja liitteet sekä tarvittavan ohjeistuksen.
- Terveydenhuollon alaan kuuluvan ammatin harjoittamiseen haetaan lupa Valviralta. Lupa myönnetään hakemuksen perusteella sekä Suomessa että ulkomailla koulutetuille alan ammattilaisille. Hakulomake on tulostettavissa Suomi.fi -palvelusta. Hakemusohjeet ovat erilaiset sen mukaan, onko hakija saanut koulutuksen Suomessa, Pohjoismaissa, EU/ETA-maassa vai EU/ETA-alueen ulkopuolella.
- Rekisteröinti-ilmoituksista ja niiden tekemisestä voit lukea lisää myös [Suomen Yrittäjien](#) sivuilta kohdasta rekisteröinti-ilmoitukset.

Luvan saamisen muita edellytyksiä

Yksityisiä sosiaalihuollon palveluita tarjoavan toimintayksikössä tulee olla riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja varusteet sekä toiminnan edellyttämä henkilöstö. Lisäksi toimintayksiköllä tulee olla nimetty vastuuhenkilö, joka vastaa siitä, että palvelut täyttävät niille asetetut vaatimukset.

Toimintayksikön tilojen tulee olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan hoidolle, kasvatukselle ja muulle huolenpidolle sopivat. Henkilöstön lukumäärän tulee olla riittävä palvelujen tarpeeseen ja asiakkaiden lukumäärään nähden. Henkilöstön mitoittamiseen ja kelpoisuusvaatimukseen sovelletaan kunkin toimialan erityissäädöksiä kuten sosiaalihoitolakia, lakia lasten päivähoitosta tai lastensuojelulakia. Henkilöstön pätevyysvaatimuksista säädetään sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa laissa. Lisäksi palveluntuottajan on osoitettava, että se kykenee asianmukaisesti vastaamaan taloudellisista velvoitteistaan.

Yksityisiä terveydenhuollon palveluja tuottavalla toimijalla tulee olla toiminnan edellyttämä ja alan koulutuksen saanut henkilökunta. Toiminnan on oltava lääketieteellisesti asianmukaista ja siinä on otettava potilasturvallisuus. Palvelujen tuottajalla on oltava lupa-

viranomaisen hyväksymä terveydenhuollon palveluista vastaava nimetty henkilö. Lisäksi toimintayksikössä on oltava asianmukaiset tilat ja laitteet. Sairaankuljetuspalveluja annettaessa on oltava asianmukainen ambulanssi varusteineen.

Lisäksi sekä yksityisiä sosiaalipalveluja että yksityisiä terveydenhuoltopalveluja tarjoavan on laadittava oma-avontasuunnitelma.

Luvan sisällöt

Lupahakemuksen saapumisen jälkeen asiakirjat tarkistetaan ja lisäksi aluehallintovirasto tarkastaa lupaa hakevan toimintayksikön.

Kun lupa myönnetään, yksityisen sosiaalipalvelun luvasta ilmenee palvelujen sisältö, toiminnan laajuus ja palvelujen tuottamistapa. Lupa voidaan liittää asiakasturvallisuuden varmistamiseksi välttämättömiä ehtoja palvelujen määrästä, henkilöstöstä, tiloista, laitteista ja tarvikkeista sekä toimintatavoista.

Yksityisen terveydenhuoltoalan luvassa määritellään ne terveyden- ja sairaanhoidon palvelut, joita lupa koskee. Lupa kattaa kaikki yksiköt, joissa palveluja tarjotaan ja jokainen yksikkö mainitaan luvassa. Jos palvelujen tuottajalle tulee uusia yksiköitä, palveluntuottajan on haettava muutosta aiemmin samaansa lupaan.

Kirjalliset ilmoitukset

Kirjallinen ilmoitus yksityisistä sosiaalipalveluista (muut kuin ympärivuorokautiset sosiaalipalvelut) jätetään sosiaalihuollosta vastaavalle taholle siihen kuntaan, jossa palveluja annetaan.

- Yksityisiä sosiaalipalveluja ovat esimerkiksi
- yksityisen henkilön, yrityksen tai yhteisön tuottamia lasten ja nuorten huollon, varhaiskasvatuksen, vammaispalvelujen, kehitysvammahuollon, vanhushuollon ja päihdehuollon palveluja tai mielenterveyskuntoutujien asumispalveluja sekä muita vastaavia sosiaalihuollon palveluita.
- Kotipalvelujen tukipalvelut, esimerkiksi ateria-, vaatehuolto-, kylvytys-, siivous-, kuljetus-, saattaja- sekä sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut ja näihin rinnastettavat muut palvelut
- Yksityinen perhepäivähoito

Kirjallinen ilmoitus yksityisistä ei-ympärivuorokautisista sosiaalipalveluista on jätettävä ennen toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista tai lopettamista. Ilmoituksen on sisällettävä tarvittavat tiedot ja liitteet. Yksityiskohtaisempaa tietoa ja tulostettavat lomakkeet löytyvät osoitteesta [Yrityssuomi.fi](https://www.yrityssuomi.fi) → lomakkeet.

Kunta välittää kirjallisen ilmoituksen mukaiset tiedot aluehallintovirastoon, joka ylläpitää yksityisten palvelujen antajien rekisteriä. Rekisteriin ei kuitenkaan merkitä kotipalvelujen tukipalveluja tai vastaavia palveluja. Näitä palveluja tarjoavista tuottajista sen sijaan muodostuu kunnan sosiaaliviranomaisen ylläpitämä henkilörekisteri.

Kun kirjallinen ilmoitus yksityisistä sosiaalipalveluiden tuottamisesta on jätetty, kunnan toimielimen tulisi tehdä asiasta hallintopäätös, josta ilmenee, onko kyseessä sosiaalihuoltolain mukainen palvelu.

Hallintopäätöksen tekeminen varmistaa palvelujen tuottajan oikeusturvaa, sillä päätökseen voi tarvittaessa hakea muutosta hallinto-oikeudelta. Samalla asia tulee riittävästi dokumentoiduksi, mikä helpottaa muun muassa tarjottavien palvelujen arvonlisäverokohtelun arvioimista.

Terveydenhuoltoalan itsenäisen ammatinharjoittajat (henkilöt ja toiminimellä toimivat) tekevät kirjallisen ilmoituksen toiminnastaan aluehallintovirastolle. Ajantasaiset yhteystiedot ilmoituksesta ja sen lähettämisestä löytyvät **Etelä-Suomen aluehallintoviraston** Internet-sivuilta.

1.2 LUPA- JA REKISTERÖINTIMAKSUT

Yksityisiltä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajalta peritään viranomaismaksuja luvista ja ilmoituksista.

Aluehallintoviraston maksuista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Myönteisestä ja kielteisestä päätöksestä peritään samansuuruinen maksu, jollei asiasta ole toisin säädetty. Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa Valviran maksukäytäntöjä.

Yksityisten sosiaali- ja terveyspalvelun tuottajien lupa- ja rekisteröintimaksut suoritetaan joko AVille tai Valviralle riippuen toiminnan luonteesta ja laajuudesta.

Lupa- ja rekisteröintiin liittyvistä toimenpiteistä peritään maksuja mm seuraavasti:

Yksityisen sosiaalihuollon palvelut:

- perustamislupa yksityisten sosiaalipalvelujen tuottamiseksi
- päätös luvan muuttamisesta
- palveluntuottajan vuosimaksu
- Valviran pyynnöstä ja AVIn suorittama tarkastus ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja antavaan toimintayksikköön
- yksityisten sosiaalipalvelujen perustamis- ja muutosilmoitusten rekisteröinti Valviraan

Yksityisen terveydenhuollon yksikön palvelut:

- yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskeva lupa
- päätös luvan muuttamisesta
- päätös terveydenhuollon palveluista vastaavan johtajan hyväksymisestä
- palveluntuottajan vuosimaksu

Yksityisen palveluntuottajan vuosimaksua ei peritä uudelta palveluntuottajalta ensimmäisenä kalenterivuonna eikä palveluntuottajalta, joka on ilmoittanut toiminnan päättymisestä säädettyyn määräaikaan mennessä.

Myös terveydenhuollon ammattihenkilöiden laillistaminen ja nimikesuojaus on maksullista samoin kuin rekisteröityminen terveydenhuoltoalan itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi.

Luettelo Valviran kaikkien päätösten, lupien, todistusten ja muiden suoritteiden maksuista on julkaistu osoitteessa www.valvira.fi/valvira → maksut. Yksityiskohtaiset luettelot yksityisen sosiaalihuollon palveluista perittävistä maksuista (lupa-, rekisteröinti- ja muutosmaksut)

ja yksityisten terveydenhuoltopalvelujen maksuista (lupamaksut, muutosmaksut, vuosimaksut) on julkaistu Valviran sivuilla.

Ajantasaiset tiedot yksityisen terveydenhuollon maksuista, niiden määräistä ja kohdentumisesta löydät myös AVIn sivuilta kohdasta www.avi.fi → palvelut → maksut.

1.3 OMAVALVONTASUUNNITELMA

Omaevalvontasuunnitelmalla tarkoitetaan asiakirjaa, johon on koottu ja kirjattu kaikki ne toimenpiteet, joilla yksityiset sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajat itse valvovat toimintayksikköjään, henkilökunnan toimintaa ja tuottamiensa palvelujen laatua.

Valvira on antanut erilliset ohjeet omaevalvontasuunnitelman laatimisesta ja sisällöistä yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajille ja yksityisten terveydenhuollon palveluiden tuottajille.

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan omaevalvontasuunnitelmaan on sisällyttävä kaikki palvelujen tuottajan tarjoamat palvelut ja palvelukokonaisuudet ja sen on katettava kaikki yksiköt ja toimipaikat.

Omaevalvontasuunnitelma on ollut pakollinen yksityisille sosiaalipalveluille vuodesta 2012. Vanhuspalvelulaissa omaevalvontasuunnitelma säädettiin pakolliseksi myös julkisille palvelujen tuottajille. Määräys astui voimaan vuoden 2015 alusta. Tuolloin astui voimaan myös yksityisten sosiaalipalvelujen omaevalvontaa koskevan määräyksen päivitys. Uusi määräys korvaa aiemmin käytössä olleet ohjeet.

Myös yksityisen terveydenhuollon palvelutuottajan on laadittava omaevalvontasuunnitelma. Terveyspalveluilla omaevalvonnan tarkoituksena on toiminnan laadunvalvonnan lisäksi varmistaa mm. potilaan oikeus laadukkaaseen ja turvalliseen terveydenhuoltoon sekä terveydenhuollon asianmukaisten toimintaperiaatteiden toteutuminen.

Myös toisen palvelujen tuottajan tiloissa toimivat palvelujen tuottajat laativat omaevalvontasuunnitelman.

Palveluista vastaava johtaja huolehtii suunnitelman laatimisesta, päivityksestä ja sen noudattamisesta.

Omaevalvontasuunnitelma on pidettävä julkisesti nähtävillä ja sen on oltava aina ajantasainen. Uuden palvelujen tuottajan on laadittava omaevalvontasuunnitelma ennen toiminnan aloittamista.

Valvira voi tarvittaessa antaa lisämääräyksiä omaevalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta. Valvira ja aluehallintovirastot antavat pyynnöstä ohjausta ja neuvontaa määräyksen soveltamisessa.

Palvelujen tuottaja voi halutessaan käyttää apuna Valviran ohjaavaa lomakepohjaa omaevalvontasuunnitelman laatimisessa.

1.4 AMMATILLISET PÄTEVYYSVAATIMUKSET

Yksityisten sosiaalihuollon palvelutuottajan henkilöstöltä vaadittavasta pätevyydestä säädetään laissa sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuudesta. Laissa säädellään mm. sosiaalityöntekijän, sosiaaliasiamiehen, lastenvalvojan, sosiaaliohjaajan, lastentarhan-

opettajan, lähihoitajan, sosiaalihuollon erityistyöntekijän ja johtotehtävissä työskentelevien ammatillisista pätevyysvaatimuksista ja muista sosiaalihuollon ammatillisista tehtävistä. Laki sisältää säädökset myös siitä, milloin tilapäinen poikkeaminen kelpoisuusvaatimuksista on mahdollista.

Sekä Suomessa että ulkomailla valmistuneiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden on haettava Valviralta oikeutta harjoittaa ammattia Suomessa tai oikeutta käyttää nimikesuojattua ammattinimikettä.

Terveydenhuollon ammattihenkilö voi olla

- laillistettu ammattihenkilö tai luvan saanut ammattihenkilö
- nimikesuojattu ammattihenkilö

Laillistettuja ammattihenkilöitä ovat

- lääkäri, hammaslääkäri, proviisori, farmaseutti
- psykologi, puheterapeutti, ravitsemusterapeutti
- sairaanhoitaja, kätilö, terveydenhoitaja, fysioterapeutti
- laboratoriohoitaja, röntgenhoitaja, suuhygienisti
- toimintaterapeutti, optikko, hammasteknikko

Näitä ammatteja saa harjoittaa vain laillistettu ammattihenkilö. Hakemuksesta Valvira myöntää laillistuksen edellä mainittujen ammattien harjoittamiseen. Terveydenhuollon ammattihenkilön ammattipätevyyden voi tarkistaa Valviran ylläpitämästä tietopalvelusta JulkiTerhikki.

Nimikesuojatulla ammattihenkilöllä on oikeus käyttää ammattihenkilön ammattinimikettä

- apuvälineteknikko, jalkaterapeutti
- koulutettu hieroja, kiropraktikko, naprapaatti, osteopaatti
- lähihoitaja, psykoterapeutti
- sairaalafyysikko, sairaalageneetikko
- sairaalakemisti, sairaalamikrobiologi, sairaalaselubiologi

Nimikesuojatun ammattihenkilön antamia hoitoja saavat antaa myös ne, joilla on ammatin riittävä koulutus, kokemus ja ammattitaito, mutta he eivät saa käyttää nimikesuojatun ammattihenkilön nimikettä.

1.5 TOIMINNAN JA LAADUN VALVONTA

Toimintakertomus

Yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajien on annettava vuosittain toiminnastaan kertomus lupaviranomaiselle. Myös itsenäisen ammatinharjoittajan on annettava vuosittain toimintakertomus lupaviranomaiselle.

Toimintakertomus toimitetaan sähköisessä asiointipalvelussa. Asiointipalvelu on tarkoitettu yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien toimintakertomusten antamiseen.

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajien toimintakertomuksesta tarkistetaan, että toiminta on ollut luvan mukaista ja että palvelujen tuottajan tiedot ovat ajan tasalla yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujenantajien rekisterissä Valverissa. Toimintakertomus annetaan kunkin toimintayksikön luvanvaraisista palveluista, ja se annetaan myös vuoden aikana lopettaneista ja keskeyttäneistä toimintayksiköistä.

Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajan on annettava lupaviranomaiselle vuosittainen toimintakertomus helmikuun loppuun mennessä. Toimintakertomus annetaan jokaisesta toimipaikasta tai sairaankuljetuksen asemapaikasta erikseen. Toimintakertomukseen on merkittävä perus-, toimipaikka-, henkilökunta- ja toimintatiedot sekä niissä tapahtuneet muutokset. Toimintakertomus annetaan myös toimipaikoista, joissa ei toimintavuoden aikana ole ollut toimintaa tai toiminta on loppunut vuoden aikana.

Viranomaisen suorittama muu valvonta

AVI valvoo kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja eräiden ympäristöterveydenhuollon toimialojen toimintaa ja palveluja. Valvonnan muodot ovat eri toimialoilla osin erilaiset. Valvontaviranomaisen pitää toteuttaa valvontaa ensisijaisesti antamalla palvelujen tuottamisessa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa. Lisäksi valvontaviranomainen seuraa toiminnan kehitystä yhteistyössä palvelujen tuottajan kanssa.

Valvontaviranomainen voi tarkastaa palvelujen tuottajan toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Mikäli toiminnassa havaitaan puutteita tai lainvastaisuuksia, lupaviranomainen voi antaa palvelujen tuottajalle tai vastuuhenkilölle huomautuksen tai määräyksiä puutteiden korjaamisesta. Toiminnalle annettu lupa voidaan myös peruuttaa joko osittain tai kokonaan, mikäli säännöksiä ei noudateta. Lääkehuoltoa koskevista ilmoitetaan Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukseen. Valvontaviranomaisella on oikeus saada toimintaa koskevat tiedot maksutta.

Lisäksi, mikäli palvelujen tuottajan toiminnassa tapahtuu muutoksia, niistä on aina tehtävä luvanmuutoshakemus tai erillinen ilmoitus lupaviranomaiselle.

1.6 ARVONLISÄVEROTTOMUUS

Yksityiset sosiaalihuollon palvelut ja yksityiset terveydenhoitopalvelut ovat pääsääntöisesti arvonlisäverottomia.

Arvonlisäveron määräytymisestä säädetään arvonlisäverolaissa. Verottajan sivuilta löytyy kattava tietopaketti arvonlisäverotuksesta yleensä sekä erikseen ohjeet sosiaalihuoltopalvelujen arvonlisäverotuksesta ja terveyden- ja sairaanhoidon arvonlisäverotuksesta. Lue lisää osoitteesta www.vero.fi → syventävät vero-ohjeet → arvonlisäverotus

Yksityisten sosiaalipalvelujen arvonlisäverottomuus

Arvonlisäverottomia ovat yksityisten sosiaalipalvelujen tarjoajien rekisteriin merkityltä tai kunnalle ilmoituksen tehneiltä palvelujen tuottajilta ostetut palvelut, jotka julkisyhteisö maksaa kokonaan tai osittain (ostopalvelut, palveluseteli). Verottomuus koskee sekä julkisyhteisön että asiakkaan maksamaa osuutta palvelusta.

Arvonlisäverottoman sosiaalipalvelun edellytyksenä on, että palvelu on sosiaaliviranomaisen valvomaa ja että palveluntuottaja on laatinut omavalvontasuunnitelman.

Lisäksi edellytetään, että

- palveluntuottaja on rekisteröitynyt yksityisten palvelujen tarjoajien rekisteriin TAI palveluntuottaja on tehnyt toiminnastaan ilmoituksen siihen kuntaan, jonka alueella palveluja tuotetaan
- sosiaalihuolto perustuu joko viranomaisen päätökseen TAI palveluntuottajan ja asiakkaan väliseen kirjalliseen sopimukseen
- palveluntuottajalla on asiakkaan kanssa yhteistyössä tehty palvelu- tai kuntoutus- tai muu vastaava suunnitelma

Arvonlisäverotonta toimintaa ovat sosiaalihuoltona tapahtuva palvelujen ja tavaroiden myynti sekä sosiaalihuoltona annettavat palvelut, joita voivat olla asumisen ja tukitoimien järjestäminen, kasvatus sekä muu huolenpito ja ylläpito.

Arvonlisäverottomuus koskee sekä laitoshuollon että avohuollon muodossa luovutettavia palveluja ja tavaroita. Verottomia palveluita ovat sosiaalihuoltoon oikeutetuille henkilöille maksua vastaan tarjotut ateria-, siivous-, ruokaostos-, kylvytys-, kuljetus-, saattaja- ja lumentuontipalvelut.

Yksityisten terveydenhuoltopalvelujen arvonlisäverottomuus

Terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen myynnistä ei yleensä suoriteta arvonlisäveroa. Terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen arvonlisäverotus määräytyy sen perusteella kuka palvelun suorittaa ja millainen palvelu on luonteeltaan.

Palvelu on arvonlisäverotonta, jos kyseessä on:

- valtion tai kunnan ylläpitämässä terveydenhuollossa annettava hoito (julkinen hoito-yksikkö)
- yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettu yksityinen terveydenhuollon palvelujen tuottaja (esimerkiksi yhtiö, osuuskunta, yhdistys tai säätiö)
- itsenäisen ammatinharjoittajan eli terveydenhuollon ammattihenkilön antama hoito

Yksityisellä terveydenhuollon yksiköllä on oltava asianmukainen lupa toimintansa harjoittamiseen. Ainoastaan luvassa määriteltujen terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen suorittaminen on arvonlisäverotonta terveyden- ja sairaanhoitopalvelua.

Terveydenhuollon itsenäisen ammatinharjoittajan tulee olla merkittynä yksityisten palvelujen antajien rekisteriin (Valveri). Arvonlisäverottomat palvelut käyvät ilmi itsenäisen terveydenhuollon ammattihenkilön saamasta rekisteriotteesta. Ainoastaan rekisteriotteessa määriteltujen terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen antaminen on arvonlisäverotonta terveyden- ja sairaanhoitopalvelua.

Jos hoidon antaja ei ole terveydenhuollon ammattihenkilö, suoritetaan palvelun myynnistä arvonlisävero. Lisäksi, mikäli nimikesuojattua ammattihenkilöä ei ole merkitty Terhikki-rekisteriin, hänen tulee tarvittaessa toimittaa verohallinnolle selvitys terveydenhuollon ammattitutkinnon suorittamisesta.

Hyvä tietää

- Arvonlisäverottomien terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen myyntiin kohdistuvien hankintojen arvonlisäverot ovat vähennyskelvottomia.
- Jos palveluntuottaja käyttää alihankkijaa, alihankkijan tarjoamat palvelut ovat arvonlisäverottomia vain, jos alihankkijan palvelutoiminta täyttää lain vaatimat samat edellytykset
- Palvelusetelillä tuotettu palvelu on arvonlisäverotonta
- Kunnan tilaama perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta on arvonlisäverotonta.
- Myös muu kuin kunnan tilaama aamu- ja iltapäivätoiminta voi olla arvonlisäverotonta, mikäli muut arvonlisäverolain edellytykset täyttyvät.
- Arvonlisäverottomia palveluita tarjoavan yksityisiä sosiaali- tai terveystalouksia tuottavan yrityksen palvelut voidaan vähentää työkorvauksen osalta veroista. Työkorvauksella tarkoitetaan ennakoperintälaissa yrittäjälle, yritykselle tai yleishyödylliselle yhteisölle työn tekemisestä maksettua korvausta, joka ei ole luonteeltaan palkkaa.
- Asiakas voi saada kotitalousvähennyksen myös arvonlisäverottomista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista.

1.7 KOTITALOUSVÄHENNYS

Kotitalousvähennys on henkilökohtainen vähennys. Kotitalousvähennyksen saa vain työn osuudesta. Omasta työstä ei saa vähennystä.

Kotitalousvähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö sekä verovelvollisen asunnon ja vapaa-ajan asunnon kunnossapito- ja perusparannustyö. Tavanomaisuudella tarkoitetaan työtä, jota tehdään yleisesti kodin ja siellä asuvien henkilöiden hyväksi. Tavanomaisuusvaatimus koskee sekä kotitaloustyötä että hoiva- ja hoitotyötä.

- Tavanomaista kotitaloustyötä on esimerkiksi siivous, ruuanlaitto, pyykinpesu, silitys ja muu vaatteiden huolto, piha-alueen ja puutarhan hoito, lumenluonti, kaupassa käynti ja asiointi, lemmikin ulkoiluttaminen.
- Tavanomaista hoiva- ja hoitotyötä on lasten, vanhusten ja vammaisten peseminen, pukeminen, syöttäminen ja muu hoito.

Edellytyksenä kotitalousvähennykselle on, että työ tehdään omassa kodissa, vapaa-ajan asunnossa tai vanhempien tai isovanhempien kodissa. Asuntoa ei tarvitse omistaa, asuminen riittää.

Kotitalousvähennyksen saaminen edellyttää, että yritys on merkitty ennakoperintärekisteriin. Tarkastusvelvollisuus on palvelun tilaajalla eli asiakkaalla. Rekisterissä olemisen voi tarkistaa esim. yritysten julkisesta tietopalvelusta YTJ-tietopalvelun hakutoiminnon avulla osoitteessa www.ytj.fi.

Kotitalousvähennyksen saa myös arvonlisäverottomista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista.

Sen sijaan kunnan myöntämällä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelillä tuotetusta palvelusta ei voi saada kotitalousvähennystä. Kotitalousvähennystä ei myöskään saa, jos samaan työsuoritukseen on saatu omaishoidon tukea, yksityisen hoidon tukea tai palkkatukea.

Edellä mainitut tuet ja palveluseteli eivät kuitenkaan estä vähennystä muissa kuin niissä töissä, joita varten tuki on saatu.

Lue lisää yksityiskohtaista tietoa kotitalousvähennyksestä verohallinnon sivuilla osoitteessa www.vero.fi.

Sivuilta löytyy myös taulukko, johon on listattu kysytyimmät kotitalousvähennykseen oikeuttavat työt.

2 PALVELUNTUOTTAJAKSI KUNNALLE

2.1 JULKISET HANKINNAT

Kuntien ja kuntayhtymien sekä muiden julkisten viranomaisten on kilpailutettava oman organisaationsa ulkopuoliset hankintansa eli ostot yrityksiltä ja muilta yksityisiltä toimijoilta. Julkisten hankintojen eli ostojen kilpailutusvaatimus koskee palveluita, tavaroita ja rakennusurakoita.

Julkisissa hankinnoissa noudatetaan hankintalakia. Lisäksi kunnat ovat laatineet omat hankintaohjeensa. Lisätietoja kuntien hankinnoista löydät kuntien omilta Internet-sivuilta.

Kilpailutusprosessi

Julkinen tarjouspyyntö

Kun kunta tai kuntayhtymä hankkii palvelua tai tavaroita tai tuotteita, sen on kilpailutettava tämä hankinta hankintalain mukaisesti. Tällöin kunta tai kuntayhtymä laatii ja julkaisee tarjouspyynnön.

Tarjousmenettelyt voivat vaihdella:

- Avoimessa menettelyssä tarjouksen voi tehdä jokainen alalla toimiva yrittäjä tai elinkeinonharjoittaja.
- Tarjouksia voidaan pyytää myös rajoitetun menettelyn, neuvottelumenettelyn, kilpailullisen neuvottelumenettelyn tai suunnittelukilpailun kautta. Tällöin tarjous osoitetaan joko rajoitetulle joukolle osallistujia tai palvelun tarjoamisesta kiinnostuneita pyydetään jättämään osallistumishakemus myöhemmin käynnistettävään tarjouskilpailuun.

Tarjouspyyntö sisältää tarkan kuvauksen siitä, millä tavoin kilpailutus tapahtuu ja millaista palvelua, tuotetta tai tavaraa tilaaja on ostamassa.

Julkinen hankinta voi kohdistua yksittäiseen palveluun, tavarahan tai tuotteeseen. Hankinta voidaan tehdä myös nk. puitesopimuksena, jolloin puitesopimuksen alle hyväksytyksi tulleet palveluntuottajalta voidaan ennalta määrätyn ajanjakson kuluessa ostaa palveluita ja tuotteita ilman erillistä kilpailutusta.

Tarjouspyyntöön vastaaminen

Julkiseen hankintakilpailuun osallistutaan jättämällä tarjous tai osallistumishakemus.

Tarjouksen tai osallistumishakemuksen on oltava täsmällisesti sellainen kuin tarjouspyynnössä vaaditaan.

- tarjous on sitova ja velvoittaa tekijäänsä.
- tarjouksen sisältämien tietojen on oltava oikeita.
- julkisissa hankinnoissa tarjoushinta on lopullinen eikä siitä voida tinkiä.
- kaikki tarjouspyynnössä pyydetyt asiakirjat, todistukset ja selvitykset on toimitettava.
- tarjous on toimitettava perille tarjouspyynnössä ilmoitetulla tavalla ja määräajassa.

Jos tarjouspyyntö on epäselvä, pyydä hankintayksikköä selventämään epäselviä kohtia. Tee lisätietopyyntö riittävän ajoissa ja noudata tarjouspyynnössä mahdollisesti asetettuja määräaikoja.

Hankintapäätös ja hankintasopimus

Valintapäätöksessä noudatetaan tarjouspyynnössä mainittuja kriteerejä sekä voimassa olevia lakeja ja säädöksiä.

- Tullakseen hyväksytyksi ostopalveluntuottajaksi kunnalle, tarjotun palvelun tulee täyttää kaikki tarjouspyynnössä mainitut ehdot ja sen on oltava kokonaistaloudellisesti tai muutoin vaatimukset täyttävä, jotta se tulisi valituksi.
- Hankintayksikön velvollisuus on hylätä myöhästynyt tarjous sekä sellainen tarjous, joka ei täytä asetettuja kriteerejä.
- Hankintamenettelyn päättävästä ratkaisusta tulee tehdä kirjallinen hankintapäätös.
- Päätös on julkinen ja siitä ilmoitetaan myös kaikille tarjouksen jättäneille tahoille.
- Hankintapäätöksen tekemisen jälkeen laaditaan hankintasopimus.
- Hankintasopimus syntyy, kun valittu tarjoaja ja palvelun tilaaja allekirjoittavat kirjallisen sopimuksen.

Tarjouspyynnön julkaisukanavat

Valtakunnallinen ilmoituskanava HILMA

HILMA on työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämä maksuton, sähköinen ilmoituskanava, jossa hankintayksiköt ilmoittavat julkisista hankinnoistaan (tarjouspyyntö) www.hilma.fi. Yritykset saavat HILMAsta reaaliaikaista tietoa käynnissä hankinnoista ja hankintamenettelyistä.

HILMAssa ilmoittamisen periaatteet:

- Kansalliset kynnsarvot alittavien hankintojen osalta sovelletaan hankintayksiköiden omaa ohjeistusta. Ne voidaan ilmoittaa HILMAssa, mutta se ei ole pakollista.
- Kansalliset kynnsarvot ylittävät hankinnat ilmoitetaan aina HILMAssa.
- Myös EU-kynnsarvot ylittävät tarjouspyynnöt tehdään HILMAssa, josta tieto avoimena olevasta tarjouspyynnöstä ilmoitetaan automaattisesti koko Euroopan unionin tasolla. Yritykset voivat seurata EU-kynnsarvot ylittäviä tarjouspyyntöjä TED-tietokannasta www.ted.europa.eu

Ajantasaisen tiedon voimassa olevista euromääräisistä kynnsarvoista löydät osoitteesta: www.hankintailmoitukset.fi/fi/docs/kynnsarvot

Kuntien omat ilmoituskanavat

Yleensä julkisten hankintojen tarjouspyyntö julkaistaan myös kunnan omilla Internet-sivuilla.

Mahdollisiin tarjoajiin voidaan olla myös suoraan yhteydessä ja pyytää tarjousta (rajoitettu menettely, neuvottelumenettely).

Hankinnoissaan ja niihin liittyvissä kilpailutuksissa kunnat voivat hyödyntää myös yhteistyökumppaneidensa kilpailutuspalveluita. Näitä ovat mm.

- Tarjouspalveluportaali
- KL-Kuntahankinnat
- KuntaPro Oy

Kuntien hankintamenettelyt ja ilmoituskanavat voivat vaihdella myös sen mukaan, järjestääkö kunta sosiaali- ja terveyspalvelut omana toimintanaan vai yhteistyössä muiden kanssa.

Alle on koottu lyhyt yleiskatsaus alueen kuntien nykyisistä ostopalvelukäytännöistä sosiaali- ja terveysalan palveluhankinnoissa.

Askolan kunta julkaisee tarjouspyynnöt osoitteessa www.askola.fi → ajankohtaista → hankinnat. Kunta tuottaa sosiaali- ja terveyspalvelut pääosin omana toimintanaan. Lisätietoja sosiaali- ja terveysalan ostopalveluista ja kilpailutuksesta saat kunnan perusturvaosastolta. Sähköpostia sosiaalitoimistoon voi lähettää osoitteella sosiaalitoimisto@askola.fi.

Lapinjärven kunta on liittynyt sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistoiminta-alueeseen yhdessä Loviisan kaupungin kanssa. Yhteistoiminta-alueen isäntäkuntana Loviisan kaupunki kilpailuttaa sosiaali- ja terveystoimialan ostopalvelut ja muut hankinnat. Lapinjärven kunta vastaa itsenäisesti oman kunnan vanhustyöstä. Lapinjärven kunnan omista hankinnoista voi lukea lisää kunnan Internet-sivuilta www.lapinjarvi.fi.

Loviisan kaupungin yleisistä hankinnoista voit lisää lukea osoitteessa loviisa.fi/fi/palvelut/hankinta. Sivustolla on ohjeet tarjouksen jättämiseen ja linkit avoimiin tarjouspyyntöihin. Loviisan kaupungissa on siirrytty sähköiseen kilpailutukseen ja kaupungin tarjouspyynnöt julkaistaan myös Tarjouspalvelu.fi – portaalissa.

Myrskylän kunnan tarjouspyynnöt löydät kunnan Internet-sivuilta. Myrskylän kunta kuuluu Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveyskuntayhtymään. Tietoa kuntayhtymän hankinnoista voi etsiä osoitteesta www.phsotey.fi.

Porvoon kaupungin yleisistä hankinnoista voit lisää lukea osoitteessa kaupungin Internet-sivuilta → palvelut → kohderyhmät → yrittäjät → hankinnat. Sivustolla on ohjeet tarjouksen jättämisestä ja linkki avoinna oleviin tarjouspyyntöihin. Sivustolla on linkki myös kaupungin hankintaohjeeseen sekä muuta ajankohtaista tietoa hankinnoista ja tarjouskilpailuista.

Porvoon kaupunki hyödyntää hankinnoissaan mahdollisuuksien mukaan erilaisia yhteistyömahdollisuuksia ja puitesopimusjärjestelyjä. Sosiaali- ja terveysalan yrittäjän onkin hyvä seurata myös muiden julkisten toimijoiden ilmoituksia avoimista tarjouspyynnöistä.

Myös nk. **sote-uudistus** voi voimaantullessaan vaikuttaa ostopalveluiden hankintatapoihin. Alan yrittäjän onkin syytä seurata sote-uudistuksen etenemistä ja sisältöjä. Tietoa asiasta löytyy mm. sosiaali- ja terveysministeriön sivuilla osoitteessa www.stm.fi/vireilla/kehittamisohjelmat_ja_hankkeet/palvelurakenneuudistus.

Sivustolta löydät tietoa uudistuksen etenemisen aikataulusta, vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin sekä yrittäjälle tärkeää tietoa sote-alan sanastosta ja niiden konkreettisista merkityksistä.

Hankintaohjeita

Ohjeita ostopalvelua tarjoaville yrittäjille

Yrittäjä voi tarvita lisätietoa julkisista hankinnoista tai apua tarjouksen laatimiseen.

Yrittäjän kannalta tärkeää tietoa ja ohjeita julkisista hankinnoista ja kilpailutusmenettelyistä on julkaistu esimerkiksi Suomen Yrittäjien Internet-sivuilla osoitteessa www.yrittajat.fi/fi-FI/yritystoiminnanabc/julkiset_hankinnat.

Myös Hilma-ilmoituskanavan sivuilla löytyy tietoa julkisten hankintojen konsultaatioon erikoistuneiden yritysten palveluista. Nämä nk. lisäarvopalvelut voivat olla maksullisia.

Alle on koottu luettelo keskeisistä tietolähteistä, hankintaoppaista ja kuntakohtaisista hankintaohjeista:

Tietoa, apua ja ohjeita hankintamenettelyistä ja kilpailutuksesta:

- Suomen yrittäjien sivuilta – Yritystoiminnan ABC
- **Hankintaopas** Suomen yrittäjät ry:n jäsenille. Tietoa tarjouksen tekemisestä ja osallistumishakemuksista:
- Hankintailmoituksiin liittyvien lisäarvopalvelun tarjoajia **HILMA-sivustolla** (voivat olla maksullisia)
- Muita julkisiin hankintoihin erikoistuneiden yritysten tarjoamia palveluita (voivat olla maksullisia)
 - **Julkisten hankintojen ABC yrityksille** – opas julkisiin hankintoihin osallistuville tarjoajille ja ehdokkaille. Sivustolta löytyy linkkejä erilaisiin tietopankkeihin, koulutusohjelmiin sekä valmiita malliasiakirjoja

Ohjeita palvelun ostajalle

Hankintayksiköiden eli Tilaajien avuksi on tehty erilaisia hankintaohjeita. Hankintayksiköiden on hyvä huomioida, että ohjeet ovat sitovuustasoltaan erilaisia, ja erilaisille hankintayksiköille suunnattuja.

Valtakunnalliset hankintaohjeet, malleja ja ajantasaista lainsäädäntöä löydät mm. seuraavista portaaleista ja palveluista:

- **Työ- ja elinkeinoministeriön ohjeistus** julkisista hankinnoista
- **Kuntaliiton julkisten hankintojen neuvontayksikkö** palvelee vain kuntia ja niiden hankintayksiköitä
- **Malleja ja lainsäädäntöä**

Perustietoa yleisistä sopimusehdoista Tarjoajalle ja Tilaajalle löydät parhaiten tutustumalla yleisten julkisten hankintojen sopimusehtoihin – **JYSE 2014**. Myös **Tilaajavastuu**-portaali sisältää tietoa sekä palvelun tilaajalle että tarjoajalle.

2.2 PALVELUSETELI

Kunta voi järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunsa omana työnä, yhteistyössä muiden kuntien kanssa tai ostamalla palvelut osin tai kokonaan yksityisiltä palveluntuottajilta. Lisäksi useissa kunnissa on käytössä nk. palveluseteli, jolla asiakas voi ostaa palvelua suoraan yritykseltä.

Palvelusetelillä hankittava palvelu on vaihtoehto kunnan tai kuntayhtymän tuottamalle palvelulle.

- Palvelusetelillä voi hankkia sellaisia sosiaali- ja terveyspalveluja, jotka kunnan tai kuntayhtymän kuuluu muutoinkin järjestää asukkailleen.
- Palvelusetelin käyttöönotto on kunnille vapaaehtoista, eikä sillä voida korvata kunnallista palveluntuotantoa.
- Palveluseteli ei myöskään sovellu käytettäväksi kiireellisessä tai tahdosta riippumattomassa hoidossa.

Palvelusetelituottajaksi kuntaan

Kunnan tai kuntayhtymän tehtävänä on päättää

- palvelusetelin käyttöönotosta ja siitä, mitkä palvelut kuuluvat palvelusetelin piiriin
- palvelusetelin arvosta
- yksityisten palveluntuottajien kriteereistä

Palveluntuottajien haku on avoin kaikille alan yrityksille.

Hakemuksen perusteella kunta tai kuntayhtymä

- hyväksyy ne yksityiset palvelujen tuottajat, joiden palvelujen ostamiseen voi käyttää palveluseteliä
- säilyttää itsellään päätösvallan palvelutuotannon tavasta sekä asiakkaan palvelutarpeen arvioinnista

Jos kunnassa on käytössä palveluseteli, kunnan on hyväksyttävä palvelusetelituottajiksi kaikki ne palveluntarjoajat, jotka täyttävät kunnan asettamat kriteerit.

Kunta voi hyväksyä vain palvelujentuottajan, joka

- on merkitty ennakkoperintärekisteriin
- täyttää toiminnaltaan sosiaalipalvelujen valvontalaissa asetetut vaatimukset tai yksityisen terveydenhuollon laissa asetetut vaatimukset
- on hankkinut potilasvahinkovakuutuksen tai muun vastuuvakuutuksen
- täyttää kunnan asettamat asiakkaiden tai asiakasryhmien tarpeisiin, palvelujen määrään tai laatuun tai kunnan olosuhteisiin liittyvät taikka muut vastaavat vaatimukset

Yksityisten palveluiden on oltava vähintään vastaavien kunnallisten palvelujen tasoisia

- yksityisille palveluille voidaan asettaa myös lisävaatimuksia, jotka liittyvät asiakkaiden tarpeisiin, palvelujen määrään, laatuun tai kunnan olosuhteisiin
- vaatimusten on oltava syrjimättömiä ja perustuttava puolueettomasti arvioitaviin seikkoihin

Kunnan pitää peruuttaa hyväksymisensä, jos palvelujen tuottaja ei enää täytä näitä edellytyksiä.

Lisäksi on huomattava, että

- palvelusetelillä tuotettu palvelu on arvonlisäverotonta
- tuotetusta palvelusta ei voi saada kotitalousvähennystä

Yksityiskohtaisemmin palvelusetelistä säädetään **palvelusetelilaissa**.

Palveluseteliasiakkaaksi

Jos kunnassa on otettu palveluseteli käyttöön jossakin palvelussa, se on tarkoitettu kaikille kyseistä palvelua tarvitseville. Setelin saaminen edellyttää, että kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon edustaja arvioi henkilön palvelun tarpeen ja soveltuuko siihen palveluseteli.

Palveluseteli on vaihtoehto kunnan itse tuottamalle palvelulle. Asiakas saa itse valita, haluaako ottaa palvelusetelin käyttöön. Käytännössä prosessi etenee seuraavasti:

Kunta

- arvioi kuntalaisensa palveluntarpeen
- myöntää palvelusetelin ja
- sitoutuu maksamaan asiakkaan hankkimat palvelut palvelusetelin arvoon asti

Asiakas

- valitsee palvelusetelituottajan kunnan etukäteen hyväksymistä yksityisistä palveluntuottajista
- kunnan on ylläpidettävä rekisteriä palveluseteliyrittäjistä, näiden tuottamista palveluista ja niiden hinnoista julkisesti saatavilla internetissä ja muulla soveltuvalla tavalla.

Asiakkaan mielipide

- asiakkaan mielipide palvelusetelin saamisesta tulee ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon
- asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä
 - tällöin kunnan tulee ohjata hänet käyttämään kunnan muilla tavoin järjestämiä palveluja

Palvelusetelimaksut

Kunta voi ostaa yksityisiä sosiaali- ja terveystalvveluja osoittamalleen asiakkaalle. Tällöin asiakas maksaa palvelusta asiakasmaksulain mukaisesti.

Palveluseteli voi olla arvoltaan

- kaikille käyttäjille samansuuruinen tai
- tulosidonnainen eli sen arvo riippuu asiakkaan tuloista

Maksulliset palvelut

- Kunta korvaa palvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti (palvelusetelin arvo)
 - Kunta ei peri asiakkaalta asiakasmaksua, joka mahdollisesti menisi silloin, jos asiakas käyttäisi kunnan omia palveluja
- Palveluntuottaja voi laskuttaa mahdollisen omavastuuosuuden asiakkaalta
 - omavastuuosuudella tarkoitetaan sitä osuutta yksityisen palvelujen tuottajan palvelun hinnasta, jota kunnan myöntämän palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää asiakkaan maksettavaksi
 - jos asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulo tai asiakkaan elatusvelvollisuus vaarantuu asiakkaan omavastuun vuoksi, palvelusetelin arvoa on korotettava
- Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineen hankkimiseen annetun setelin on katettava asiakkaan yksilöllistä tarvetta vastaava tavanomainen apuväline.
 - Asiakas voi kuitenkin hankkia palvelusetelin arvoa kalliimman apuvälineen, jolloin hän itse maksaa valitsemansa apuvälineen hinnan ja palvelusetelin arvon välisen erotuksen.

Tulosidonnaiset palvelut

- Tulosidonnaisen palvelusetelin arvo määräytyy kunnan määrittelemien asiakkaan jatkuvien ja säännöllisten tulojen mukaan tai
- sen arvo perustuu tulojen huomioon ottamiseen sosiaalihoitolaissa ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa säädetyillä tavoilla

Jatkuvassa, säännöllisessä kotihoidossa käytetään tulosidonnaista palveluseteliä.

Maksuttomat palvelut

- **Asiakasmaksulailla** maksuttomiksi säädettyjen palvelujen osalta palvelusetelin arvo on määritettävä sellaiseksi, ettei asiakkaalle jää maksettavaksi omavastuuosuutta.

2.3 PALVELUSETELI ALUEEN KUNNISSA

Alueen kunnissa ja kaupungeissa palveluseteli on käytössä vaihtelevin tavoin. Seuraavissa alaluvuissa kuvaillaan tiiviisti tällä hetkellä käytössä olevat palvelusetelikäytännöt.

Ajantasainen tieto kannattaa aina tarkistaa asianomaisesta kunnasta.

Askolan kunnassa palveluseteli on käytössä kotihoidossa, omaishoidon tukemisessa vammaispalvelun henkilökohtaisessa avussa sekä yleislääkärin vastaanottopalveluissa. Sosiaali- ja terveystieteiden palveluista ja niiden vaihtoehtoja kuten palvelusetelistä voi tiedustella lisää kunnan perusturvaosastolta, jossa valmistellaan kilpailutuksia, neuvotellaan ja tehdään ostopalvelusopimuksia yksityisten palveluntuottajien kanssa. Katso myös luettelo **Askolan alueen palveluseteliyrittäjistä**.

Lapinjärven kunnassa palveluseteli on käytössä kotihoidossa sekä omaishoidon tukemisessa. Yksityiskohtaisemmin palveluseteliasioista Lapinjärvellä voi tiedustella perusturvatoimistosta, puh. 019 510 8638. Katso myös lista **Lapinjärven alueen palveluseteliyrittäjistä**.

Lapinjärven kunnan ja Loviisan kaupungin yhteinen yhteistoiminta-alue tarjoaa kuntien asukkaille sosiaali- ja terveystieteiden palveluita. Loviisan kaupunki tuottaa palvelut isäntäkuntana. Lapinjärven kunta on tähän asti vastannut itsenäisesti oman kuntansa vanhustyöstä. Lapinjärvellä on kuitenkin selvitetty vanhustyön mahdollista siirtoa yhteistoiminta-alueen hoidettavaksi vuoden 2015 alusta. Ajantasaiset tiedot aiheesta löydät Lapinjärven perusturvaosaston sivuilta.

Loviisan kaupungissa palvelusetelit ovat käytössä seuraavissa palveluissa:

- Omaishoito ja kotihoito (tilapäinen ja säännöllinen)
- Vammaispalvelut -omaishoito ja henkilökohtainen apu
- Suun terveydenhuolto
- Rintamaveteraanien kotiin vietävät avopalvelut
- Rintamaveteraanien avokuntoutuspalvelut
- tehostettu palveluasuminen

Lisätietoa palvelusetelistä Loviisassa voit lukea kaupungin Internet-sivuilta kohdasta ”palveluseteli”. Sivustolta löydät palveluntuottajien hakuohjeet ja lomakkeet sekä luettelon hyväksytyistä palvelusetelituottajista Loviisassa.

Myrskylän kunnassa palveluseteli on käytössä omaishoidon tukemisessa ja tehostetussa palveluasumisessa. Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä vastaa Myrskylän kunnan sosiaali- ja terveystieteiden palveluista. Kuntayhtymän sivustoilta löytyvät lomakkeet ja ohjeet mm. seuraaviin palvelusetelitoimintoihin:

- **Hakemus vanhusten tehostetun palveluasumisen palvelusetelituottajaksi** ja hyväksymiskriteerit
- **Omaishoidon palvelusetelihakemus** (yli 65-vuotiaat)

Kotihoidosta ja tukipalveluista, omaishoidon tuesta ja muista vanhushuollon asioista ja palvelusetelistä voi tiedustella myös kotihoidon koordinaattorilta. Myrskylän kunnan vanhushuollon palvelukeskus sijaitsee osoitteessa Koivistontie 5, 07600 Myrskylä.

Porvoon kaupungissa palvelusetelit ovat käytössä seuraavissa palveluissa

- kotihoito (tilapäinen ja säännöllinen)
- omaishoito
- tehostettu palveluasuminen
- rintamaveteraanien kotiin vietävät avopalvelut
- lapsiperheiden kotipalvelu
- lasten päiväkotihoito

Lisätietoa palvelusetelistä ja sen käyttömahdollisuuksista sekä hakeutumisesta palvelusetelituottajaksi löydät kaupungin Internet-sivuilta:

- Tietoa palvelusetelilyrittäjille
- Tietoa palveluseteliasiakkaille
- Porvoon palvelusetelilyrittäjät
- Palvelusetelilaskuri

Sivustolla on hakulomakkeet ja ohjeet myös palveluseteliasiakkaaksi haluaville.

Hyvä tietää

- Kunta voi periä palvelusetelilyrittäjältä sopimuksen mukaisia maksuja.
- Lisäksi palvelusetelitoimintaan erikoistuneet ja alueen kuntien kanssa sopimuksia tehneet yritykset voivat periä palvelusetelilyrittäjiltä erilaisia liittymismaksuja.
Lue lisää esim. www.smartum.fi.

3 NEUVONTAPALVELUT JA SÄHKÖINEN ASIOINTI

3.1 YLEISET NEUVONTAPALVELUT YRITYKSILLE

Posintra Oy

Posintra on kehitysyhtiö, jonka toiminnan tarkoitus on Itä-Uudenmaan elinkeinoelämän ja alueen kilpailukyvyyn tukeminen ja vahvistaminen sekä hyvinvoinnin lisääminen.

Yhtiön toiminnan kulmakiviä ovat toimivien yritysten ja yrittäjiksi aikovien neuvontapalvelut, aluekehitys sekä energiatehokas asuminen. Yhtiö on mukana myös monissa kansallisissa ja kansainvälisissä tutkimus- ja kehittämishankkeissa.

Posintran neuvontapalvelut yrityksille sisältävät mm.

- yritystoiminnan perustamista ja kehittämistä tukevaa neuvontaa ja konsultaatiota
- liikeidean suunnittelua
- yrityksen nykytilanteen kartoitusta
- rahoituksen suunnittelua
- tutkimus- ja tuotekehitystuet
- kannattavuus- ja investointilaskelmat
- kasvuhakuisten yritysten tehostettu neuvonta ja seudulliset yrityspalvelut
- kansainvälistymisen tuki
- koulutukseen ja yhteistyöverkostoihin liittyvää neuvontaa

Yritysneuvonnan ajanvaraus

- puh. 050 597 3887, arkisin klo 9 – 16 tai sähköpostitse info@posintra.fi

Toimipisteet

- Porvoo – Rihkamakatu 4 A, 06100 Porvoo
- Loviisa – Brandensteininkatu 11, 2 krs. 07900 Loviisa
- Tarvittaessa annetaan neuvontaa myös alueen maaseutukunnissa tai asiakkaan tiloissa

Neuvonta on maksutonta Porvoon, Loviisan, Askolan, Lapinjärven ja Myrskylän alueella toimiville yrityksille. Lisäksi uusyrittäjäneuvontaa annetaan myös Pukkilan kunnan asukkaille.

Lue lisää: www.posintra.fi

Uusyrittäjäneuvonnassa annetaan asiantuntijaverkoston kautta arvokasta apua yrittäjyyden alkutaipaleella. Toiminnan tavoitteena on laadukas aloittavien yrittäjien neuvonta 0–3 vuoteen ja yrittäjyyden edistäminen toiminta-alueella. Toiminnan erityispiirteenä on maan laajuinen yli 1 200 elinkeinoelämän edustajasta koostuvan asiantuntijaverkoston hyödyntäminen yrittäjiksi aikovien neuvonnassa ja opastuksessa. Neuvonta on yrittäjiksi aikoville maksutonta.

Uudenmaan TE-toimisto

Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) tarjoaa monenlaisia palveluja yrittäjille. Palveluja on tarjolla erityisesti alkaville yrittäjille mutta myös jo toimiville yrityksille. TE-toimisto tekee yhteistyötä myös seudun muiden yritysneuvontapalveluja tarjoavien tahojen kanssa.

Uudenmaan TE-toimiston yhteystiedot

- Porvoon toimipiste: Mannerheiminkatu 20 D, 06100 Porvoo
- puhelinvaihte: 0295 040 000 (ma-pe klo 8.00–16.15)
- sähköposti: kirjaamo.uusimaa@te-toimisto.fi
- aukioloajat: arkisin klo 9.00–16.00, puhelinpalvelut klo 8.00–16.15

Lue lisää: toimistot.te-palvelut.fi/porvoo

3.2 MUITA PALVELUITA YRITTÄJÄLLE

Yrittäjyyskoulutus

TE-toimisto järjestää erilaisia yrittäjyyskoulutuksia aloittaville yrittäjille ja yritystoimintaa suunnitteleville.

Tarjolla on mm. uravalmennusta, työvoimakoulutuksena järjestettävää yrittäjäkoulutusta ja yrityksen perustamiskoulutusta.

Lue lisää: toimistot.te-palvelut.fi/palvelut-aloittaville-yrittajille

Starttiraha

Starttirahan tarkoituksena on tukea uutta yrittäjää toiminnan alkuvaiheessa:

- Starttirahaa voi saada päätoimiseksi yrittäjäksi aikova, jolla on riittävät valmiudet aiottuun yritystoimintaan.
- Liiketoiminnan edellytykset selvitetään ja kannattavuuslaskelmat laaditaan Uusyrityskeskuksessa.
- Starttirahaa haetaan TE-toimistosta saatavalla lomakkeella, jonka voi tulostaa myös verkossa.
- Lomakkeessa selvitetään yrityksen toimintasuunnitelma ja rahoitussuunnitelma.
- Starttirahan myöntämisestä päättää TE-toimisto.
- Starttirahaa hakeva ei saa aloittaa yritystoimintaansa ennen päätöksen tekemistä.

Lisätietoa starttirahan hakemisesta löydät **TE-toimiston sivuilta**.

Yrittäjäkumppanin tai jatkajan haku

Uudenmaan TE-toimiston kautta on mahdollista hakea yrittäjäkumppania tai jatkajaa yritykselle maksuttomasti. **Sähköisessä asiointipalvelussa** voi etsiä yrittäjäkumppania, joka myöhemmin toimisi jatkajana, toimisi jäsenenä osuuskunnassa taikka yrittäjänä franchising-ketjussa. Sivuston kautta voi myös hakea yrittäjää jo olemassa olevaan liikeideaan perustuvaan yritykseen. Palveluun voi jättää oman ilmoituksen tai etsiä sopivaa kumppania palvelussa jo olevien ilmoitusten kautta.

Yrittäjän tietopalvelu

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä (YTJ) on Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) ja Verohallinnon yhteinen palvelu. Palvelussa voi päivittää muutokset kaupparekisteriin (esimerkiksi hallitus, toimitusjohtaja, tilintarkastajat). Lisäksi palvelussa voi tehdä muutokset arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin. Palvelussa voi pitää myös muut yrityksen perustiedot ajan tasalla. Palvelu löytyy osoitteesta www.ytj.fi.

Yritys-Suomi ja Oma Yritys-Suomi

Yritys-Suomi on julkisten yrityspalveluorganisaatioiden yhdessä muodostama palvelu yrityksille ja yrittämisestä kiinnostuneille. Kyseessä on käyttäjälle maksuton verkkopalvelu, joka tarjoaa tietoa ja palveluja yritystoiminnan käynnistämiseen, kasvattamiseen, kehittämiseen ja kansainvälistymiseen. Verkkopalvelu sisältää myös asiointipalveluja ja lomakkeita yrittäjän tarpeisiin www.yrityssuomi.fi.

Oma Yritys-Suomi on henkilökohtainen työtila, josta löytyvät yritystoiminnan ja suunnittelun työkalut sekä käyttäjän profiilin mukaiset tietosisällöt ja palvelut.

3.3 ASIAANTUNTIJA- JA ASIOINTIPALVELUT KUNNISSA

Tietoa alueen kuntien erityispiirteistä ja yleisestä elinkeinojen kehittämisestä, toimitiloista ja tonteista ja muista yrittäjän kannalta tärkeistä asioista voi tiedustella myös suoraan alan asiantuntijoilta alueen kunnista.

Alle on listattu kuntien yleiset yhteystiedot aiheen mukaan:

Askola – www.askola.fi

- Askolan Yrittäjät ry
- Avoimet tarjouspyynnöt
- Elinkeinojen kehittäminen ja yritystoimintaan liittyvät yhteydenotot
- Hankintaohje
- Palvelusetelituottajat
- Perusturvaosasto - sosiaali- ja terveysalan hankintojen valmistelu, ostopalvelusopimukset, palveluseteli
- Yritysten palveluhakemisto

Lapinjärvi – www.lapinjarvi.fi

- Lapinjärven ja Loviisan yhteistoiminta-alue sosiaali- ja terveyspalveluissa
- Lapinjärven Yrittäjät - yhteystiedot
- Loviisan seudun yritysrekisteri
- Palvelusetelituottajat
- Yleistietoa yrittäjälle
- Yritysneuvonta
- Yritystulkki Lapinjärven yrittäjille

Loviisa – www.loviisa.fi

- Elinkeinot ja kehittäminen
- Loviisan seudun yritysrekisteri
- Loviisan Yrittäjät ry
- Ohjeet julkisista hankinnoista
- Palvelusetelituottajat
- Suunnitteilla olevat hankinnat
- Tarjouspyynnöt
- Yritysneuvonta

Myrskylä – www.myrskylä.fi

- Elinkeinot ja kehittäminen
- Kotihoidon koordinaattori
- Myrskylän yrittäjät - yhteystiedot
- Palveluseteli
- Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
- Tarjouspyynnöt
- Vanhustenhuollon palvelukeskus
- Yritysneuvonta

Porvoo – www.porvoo.fi

- Elinkeinot ja kehittäminen
- Hankintaohje
- Kysymyksiä ja vastauksia tarjouspyynnöistä
- Palvelusetelituottajat
- Porvoon Yrittäjät
- Tarjouspyynnöt
- Tietoa palvelusetelistä yrittäjille
- Yleistietoa hankinnoista
- Yritysneuvonta
- Yritysrekisteri

4 REKISTERIT JA ASIOINTIPALVELUT

4.1 REKISTERIT

Valveri-rekisteri

Valveri on yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen antajien rekisteri, jota aluehallintovirastot ja Valvira ylläpitävät. Siihen kuuluvat erillisinä osina rekisterit

- yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista
- terveydenhuollon yksityisistä palvelujen tuottajista
- terveydenhuollon itsenäisistä ammatinharjoittajista

Rekisteriä ylläpidetään lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä, toiminnan valvontaa ja tilastointia varten. Vastuullisena rekisterinpitäjänä toimii VALVIRA, joka vastaa tietojärjestelmän toimivuudesta, rekisteriin tallettamistaan tiedoista ja niiden julkistamisesta ja luovuttamisen lainmukaisuudesta.

Sosiaalihuoltolain kotipalveluihin kuuluvia tukipalveluja tai niihin rinnastettavia palveluja taikka yksityistä perhepäivähoitoa ei talleteta rekisteriin.

Lupaviranomainen saa käyttää ja julkistaa rekisterien tietoja tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Lue lisää rekisteriin talletettavista tiedoista, tietojen poistamisesta ja henkilötietojen käsittelystä osoitteessa www.valveri.fi.

Terhikki-rekisteri

Terhikki on terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteri, jota Valvira ylläpitää.

Rekisteri on perustettu valvontatehtävien hoitamiseksi. Terhikissä on yli 400 000 elossa olevan terveydenhuollon ammattihenkilön tiedot. Rekisterissä on sekä salassa pidettäviä että julkisia tietoja. Rekisteriin merkitty terveydenhuollon ammattihenkilön nimi ja ammattipätevyys ovat julkisia tietoja.

Lue lisää osoitteessa:

www.valvira.fi → Tietopankki → Rekisterit → Terveydenhuollon ammattihenkilöt

Kuntien rekisterit ja asiantuntijapalvelut

Kunnat ylläpitävät luetteloa alueellaan toimivista

- yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajista
- palvelusetelituottajista
- ostopalvelusopimusyrittäjistä
- tarvittaessa myös muista hyvinvointialan yrittäjistä

Katso yksityiskohtaiset tiedot kuntien omilta Internet-sivuilta.

4.2 SÄHKÖISET ASIOINTIPALVELUT

JulkiTerhikki-tietopalvelu

Julki-Terhikki on Terhikki-rekisterin julkinen tietopalvelu, joka perustuu terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettuun lakiin ja asetukseen. Siitä voi tarkistaa terveydenhuollon ammattihenkilön ammattipätevyyden. Tiedot päivittyvät kerran vuorokaudessa.

Linkki JulkiTerhikkiin löytyy osoitteesta www.valvira.fi. Tietoja voi tarkistaa myös sähköpostitse ja puhelimitse. Massaluovutuspyyntö tehdään kuitenkin aina kirjallisesti tiedusteltaessa useamman henkilön tietoja.

Rekisteriin sisältyvien tietojen luovutukseen sovelletaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettua lakia (559/1994), henkilötietolakia (523/1999) ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Tietoluovutuksia tehtäessä selvitetään aina tapauskohtaisesti, voiko pyytäjälle antaa kaikkia hänen pyytämiään tietoja.

Yksityisten sosiaali- ja terveystalvelujen antajien asiointipalvelu

Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien on annettava vuosittain toimintakertomus lupaviranomaiselle. Toimintakertomusten antamista varten Internetiin on perustettu erityinen **asiointipalvelu**, johon on kirjauduttava erityisillä tunnuksilla.

Palveluntuottajat (yritykset, yhteisöt) kirjautuvat asiointipalveluun verohallinnon maksuttomalla Katso-tunnisteella. Itsenäiset ammatinharjoittajat kirjautuvat asiointipalveluun henkilökohtaisilla verkkopankkitunnuksillaan. Toimintakertomuksen antamista ja kirjautumista koskevat yksityiskohtaisemmat tiedot ovat terveydenhuollon, sosiaalihuollon, ja itsenäisten ammatinharjoittajien välilehdillä.

5 LOMAKKEET JA HAKUOHJEET

5.1 LUVAT JA ILMOITUKSET

Luvat ja ilmoitukset – yleistä – AVI

Yksityinen sosiaalihoito

Hakemus ympärivuorokautisten yksityisten sosiaalipalvelujen antamiseen – YritysSuomi.fi

Ilmoitus sosiaalipalvelujen vastuuhenkilön vaihtumisesta

Ilmoitus yksityisestä sosiaalipalvelutoiminnasta

Ilmoitus yksityisten sosiaalipalvelujen lopettamisesta

Liite: Toimintayksikköä koskevat tiedot

Lupa yksityisen sosiaalihoitoon palvelujen antamiseen – Valvira

Lupahakemuslomakkeen täyttöohje (pdf)

Lupahakemuslomakkeen täyttöohje (word)

Yksityisen sosiaalihoitoon lupahakemukset – Valvira

Yksityisen sosiaalihoitoon luvat ja ilmoituksenvarainen toiminta – AVI

Yksityisten sosiaalipalvelujen ilmoituslomakkeet ja ohjeet – Valvira

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottamiseen liittyvät lomakkeet – YritysSuomi.fi

Yksityinen terveydenhoito

Terveydenhoitoon ammattioikeuksien hakuohjeet

Terveydenhoitoalan lupahakemuksen asiakirjat – AVI

Yksityisen terveydenhoitoon lupahakemukset – Valvira

Yksityisen terveydenhoitoon lupahakemukset ja ohjeet – AVI

Yksityisen terveydenhoitoon luvat – Valvira

Lupa- ja ilmoitusmaksut

Itsenäisen ammatinharjoittajan rekisteröitymis- ja muutosmaksut

Terveydenhoitoon ammattihenkilöt: laillistaminen ja nimikesuojaus

Yksityisen sosiaalihoitoon palveluista perittävät maksut

Yksityisen sosiaalihoitoon palveluista perittävät maksut

Yksityisen terveydenhoitoon lupamaksut

Yksityisen terveydenhoitoon palvelut

Yrityspalvelurekisteröinti

Starttiraha

Starttirahahakemus – lisätietoja TE-toimiston sivuilta ja suomi.fi -sivustolta

5.2 OMAVALVONTASUUNNITELMA

Lomakepohjia ja malleja

Ohjeet: omavalvonta sosiaalipalveluissa

Sosiaalipalvelujen omavalvontasuunnitelma – Tulostettava omavalvonnan lomake

Yksityisen terveydenhuollon palvelutuottajan omavalvontasuunnitelma

Yksityisen terveydenhuollon palvelutuottajan omavalvontasuunnitelma – lomake

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajien omavalvontasuunnitelma

Ohjeita

Kokoelma vastauksia usein esitettyihin kysymyksiin

Omavalvonta sosiaalipalveluissa

Yksityisten sosiaalipalvelujen ja julkisten vanhuspalvelujen omavalvontasuunnitelman sisältöä, laatimista ja seuranta koskeva määräys

Yksityisen terveydenhuollon palvelutuottajan omavalvontasuunnitelma – määräykset

5.3 JULKISET HANKINNAT

Hakuohjeet ja linkit tarjouspyyntösivustoille ovat tämän oppaan luvusta 2.1.

5.4 PALVELUSETELI

Hakuohjeet ja lomakkeet löytyvät tämän oppaan luvusta 2.3.

5.5 REKISTERIT JA ASIOINTIPALVELUT

Tiedot rekistereistä ja sähköisistä asiointipalveluista ovat tämän oppaan luvussa 4.

6 LAINSÄÄDÄNTÖ JA MUITA MÄÄRÄYKSIÄ

Alle on koottu keskeisiä lakeja ja säädöksiä, jotka ohjaavat yksityisten sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja antavien yritysten ja itsenäisten ammatinharjoittajien toimintaa. Oppaan PDF-versio sisältää linkkejä lakiteksteihin. Voit myös kopioida lain nimen käyttämäsi Internet-hakupalveluun, joka ohjaa sinut asianmukaiselle sivustolle.

Ajantasaisen lainsäädännön julkaistaan osoitteessa www.finlex.fi.

6.1 LAIT

Arvonlisäverolaki

Asiakasmaksulaki

Hankintalaki

Henkilötietolaki

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystal-
veluissa (vanhuspalvelulaki)

Laki julkisista hankinnoista (hankintalaki)

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä

Laki lasten päivähoidosta

Laki palvelujen tarjoamisesta (palvelulaki)

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (asiakasmaksulaki)

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (palvelusetelilaki)

Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä

Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta

Laki yksityisestä terveydenhuollosta

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista

Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta

Lastensuojelulaki

Pelastuslaki

Sosiaalihuoltolaki

Terveydenhuollon laitteita ja tarvikkeita koskeva laki

Terveydenhuoltolaki

Terveydensuojelulaki

Työehtosopimuslaki

Työterveyshuoltolaki
Työturvallisuuslaki
Vanhuspalvelulaki
Laki yhteistoiminnasta yrityksissä (Yhteistoimintalaki)

6.2 ASETUKSET

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista
Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä
Asetus yksityisestä terveydenhuollosta
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta laadittavasta suunnitelmasta
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus Valviran maksullisista suoritteista
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus yksityisistä sosiaalipalveluista
Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2014 ja 2015

6.3 MUITA OHJEITA JA MÄÄRÄYKSIÄ

Tietoa meneillään olevista lainsäädäntöuudistuksista

- Perhehoitolainsäädännön uudistus
- SOTE-uudistus

Sosiaali- ja terveysministeriön

- ohjeistus asiakasmaksuista
- ohjeistus palvelusetelistä
- rintamaveteraanien ja sotaveteraanien kuntoutuksesta

Valviran määräyksiä

- Määräys 1/2014 - Yksityisten sosiaalipalvelujen ja julkisten vanhuspalveluiden omavalvontasuunnitelmasta
- Määräys (2012) yksityisen sosiaalipalvelujen tuottajan omavalvontasuunnitelmasta
- Määräys 2/2012 - Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajien omavalvontasuunnitelman sisältöä ja laatimista koskevat määräykset

Verohallinnon syventävät ohjeet

- Kotitalousvähennyksestä
- Sosiaalihuoltopalvelujen arvonnisäverotuksesta
- Terveyden- ja sairaanhoidon arvonnisäverotuksesta

SOTE-ALAN YRITTÄJYYDESTÄ

Tämä ilmainen tietopaketti sosiaali- ja terveys-
huoltoalan yrittäjille, asiakkaille ja yritys-
neuvojille on toimittanut Anne Luomala,
Focus Main Point Oy: 11/2014

Posintran neuvontapalvelut ovat maksuttomia alueen
yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville. Ota yhteyttä!

Posintra Oy, Rihkamakatu 4 A, 06100 Porvoo
puh. 010 836 7700, arkisin klo 9 – 16
info@posintra.fi

www.posintra.fi

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Tilaaaja: Posintra Oy/Nuorta yrittäjyyttä hyvinvointialalle -hanke | Rahoittaja: Hanketta on rahoittanut
pääosin Euroopan Sosiaalirahasto ESR | Teksti: Anne Luomala, Focus Main Point Oy 11/2014 |
Kuvat: Posintra ja Scandinavian PhotoStock | Graafinen suunnittelu, taitto: FPW Firmaservice Pamela
Westerlund | Kirjapaino: Porvoon Offsetpaino, 01/2015

 posintra